

A jelen cikkben említett 50 gyűjteményből 24 zeneműtár működik önálló helyiségben. Területük átlaga országosan nem éri el az 50 négyzetmétert. (Beleértve a stúdiók és a raktárak területét is.) Telepítésük olyan, hogy azokat nem lehet összekapcsolni a többi olvasószolgálati térrel, bővítésükről tehát le kell mondani. A többi 26 zenei részleg a könyvkiválasztó terek valamelyik sarkában helyezkedik el. Ezekről itt ne essék említés.

S hogy az 50 négyzetméter mennyire kevés, nyomban kitűnik, ha összevetjük Sallai István: *Az „A-” és „B”-típusú könyvtárak térszükséglete. Számítások a Szakmai irányelvek a tanácsi közművelődési könyvtárak távlati fejlesztési tervéhez c. dokumentum végrehajtásához.* (Bp. 1975. KMK) c. füzetének adataival. A maximálisan 20 000 lakosú helységek számára javasolt „B”-típusú gyűjtemény tervezett szintje ennyi! Nem okoz túl nagy örömet a tervbe vett szombathelyi, egri, veszprémi 100—150 négyzetméteres bővítés sem, hiszen a részleges felsőfokú központnak a távlati terv 170 négyzetmétert ír elő. (Természetesen zárt hanglemezraktárral számolva.) Egyébként a Szakmai irányelvek távlatokban is csak 1—1,5 munkaerővel számol olyan feladatok ellátására, amelyek legalább 3 munkaerő összeszokott együttesét igénylik.

Az irányelveket is, a szabadpolc konzekvenciáit és a hanglemezkölcsönzés anyagi feltételeit is felül kell vizsgálni.

Gyimes Ferenc

## Könyvtárosi szempontok helyett használói szempontokat!

Gyimes Ferencnek észrevételeimre adott válaszával: „... a fejlődés útja — távlatban — kétségkívül a hanglemezek kölcsönzése... Ha feltesszük a kérdést: hozzátartozzék-e a hanglemezkölcsönzés egy közművelődési könyvtár szolgáltatásaihoz, határozott igennel kell felelünk”, teljesen egyetértek. Ezért válaszához csak egy-két megjegyzést fűzök. A válaszcikkben meglévő, de az eredetiből teljesen hiányzó „igen”-váltotta ki hozzászólásomat. Gyimes Ferenc megállapításai ugyan egyenként igazolhatók, az elutasító álláspontot kifejező zárt soruk mégis — esetleg a szerző szándéka ellenére is — mindenképpen a kölcsönzés teljes elvetését tükrözi. Kár lenne tüzetes elemzéssel fárasztani a lap olvasóit. Ez az összhatás kétségtelen.

Aggályait szakszerűnek és jogosnak tarthatjuk, nem is tehetünk mást, mint osztozni bennük. Abban is igaza van, hogy éppen a zenei könyvtárosok lelkes gárdájával szemben méltánytalan dolog kétségbe vonni készségüket a hallgatók igényeinek kielégítésére. A kérdést azonban nem kizárólag a könyvtáros készsége határozza meg, hanem legalább akkora mértékben az igénybe vevő szabadsága, otthonos könyvtárhaználata vagy esetleg tartózkodó magatartása. *Könyvtárosi szempontok helyett vagy mellett a használói szempontok.*

Nem kétséges, hogy a könyvtári zenei részlegeknek túl kicsi az alapterületük. A példának hozott, húszezernél kevesebb lakosú helységek „B”-típusú könyvtáraitra megadott 50 négyzetméter alapterület is nagyon kevés. Egyebek között azonban éppen ez a szűkös alapterület s így a leültethető zenehallgatók korlátozott száma is arra sarkall, hogy a szűk területet a kölcsönzés bevezetésével is „bővítsük”.

Minden aggálynak helyt kell adnunk, csak a harc irányát nem szabad megváltoztatnunk. A két cikk egyikében a gyakorlat szakemberének felfogása kap hangsúlyt, s ez a sanyarú jelen lehetőségeit hangoztatja, a másikban a helyesnek tartott irányzat jogos kívánalmait tükröződnek. Kívánom, hogy minél hamarább álljon elő az a helyzet, amikor a kettő ellentmondása megszűnik.

Sallai István

